

Rovviltnemnda i region 4 v/Fylkesmannen i Oslo og Viken og rovviltnemnda i region 5 v/
Fylkesmannen i Innlandet

Kopi:
Klima- og miljødepartementet

Oslo 31.01.2019

Klage på rovviltnemndens vedtak i sak 1/19: Ny vurdering av kvote og område for lisensfelling av ulv i 2018 – 2019.

WWF Verdens naturfond viser til vedtak fattet av rovviltnemndene i region 4 og 5 den 29. januar 2019, og vil med dette kreve at vedtaket oppheves. Dersom vedtaket ikke oppheves, vil vi klage på vedtaket. Det er oppsiktsvekkende, og et klart brudd på nemdenes rolle som forvaltningsorgan, at rovviltnemndene til tross for informasjon fra Klima- og miljødepartementet i forkant av møtet og informasjon fra sekretariatet om manglende myndighet, fatter et nytt vedtak som utvider kvoten for årets lisensjakt på ulv. WWF Verdens naturfond mener at vedtaket er klart ugyldig og må oppheves. Vi kan ikke se at det foreligger en faglig begrunnelse for å utvide kvoten med ytterligere fire dyr. Vi kan heller ikke se at det finnes noen faglige argumenter for å forlenge jakttiden, og ber om at dagens ramme opprettholdes. Vi ber også om at vedtaket får oppsettende virkning til klagen er ferdig behandlet. WWF mener dette vedtaket illustrerer at nemdene ikke lenger fungerer som forvaltningsorgan, og at systemet med regionale rovviltnemnder bør avvikles.

Om nemndenes myndighet

I saksframlegget opplyste sekretariatene at *'I dette tilfelle kan ikke sekretariatene se at det foreligger nye opplysninger som kan gi grunnlag for at rovviltnemndene kan fatte et nytt vedtak i saken, se om kunnskapsgrunnlaget under. Nemndene er imidlertid frie til å anmode departementet om å øke den fastsatte kvoten.'* Dette ble også understreket av sekretariatet, på oppmodning fra Klima- og miljødepartementet (KLD), i forkant av møtet. Til tross for dette, valgte nemndene å fatte et nytt vedtak om utvidet lisensfellingskvote.

Vi viser til brev fra Miljøverndepartementet til rovviltnemnda i region 3 den 08.04.2013, og brev fra Klima- og miljødepartementet til Fylkesmannen i Oppland 12.02.2016. I begge disse tilfellene hadde rovviltnemnda i region 3 vedtatt en utvidelse av kvoten for kvotejakt på gaupe etter at opprinnelig kvote var oppfylt. Og i begge disse tilfellene var departementets vurdering at vedtaket var ugyldig ettersom det ikke forelå nye opplysninger som tilsa at nemnda hadde myndighet til å fatte nytt vedtak, og at vedtakene følgelig måtte oppheves.

Vi kan ikke se at det er noen forskjell på de to situasjonene i region 3 og situasjonen som nå har oppstått med rovviltnemndene i region 4 og 5. Vi forventer derfor at departementet behandler denne situasjonen på samme måte som ved tilsvarende situasjoner, og opphever vedtaket med umiddelbar virkning.

Om utvidelse av kvoten

Nemndenes begrunnelse for å utvide kvoten er *'faren for at det vil bli en utvandring av ulv ut av ulvesonen utover våren som vil kunne påføre store skader på beitedyr utenfor ulvesonen'*. Vi minner om at hensikten med rovviltforliket er at det ikke skal forekomme ynglende ulv utenfor ulvesonen, ikke at all ulv skal skytes ut idet de vandrer ut av ulvesonen. Hensynet til beitedyr utenfor ulvesonen ivaretas av raske og effektivt gjennomførte vedtak om skadefelling dersom ulvene vandrer inn i beiteområder ut over våren og utgjør en trussel. Det vil skape en fullstendig uforutsigbar situasjon i ulveforvaltningen dersom preventiv lisensfelling skal tillates for skader som kanskje kan komme til å oppstå flere måneder fram i tid fra dyr som lever innenfor rovdryrprioriterte områder i dag.

Ulven er fredet i Norge. En vandrende art som ulven vil alltid en eller annen gang befinne seg i, eller passere, beiteprioriterte områder uten at de etablerer seg der. Vandringskjører også ofte flere måneder før beiteslipp til utmark, og ulven vil mest sannsynlig være et helt annet sted når dyr slippes på utmarksbeite. Det å skyte individer av en kritisk truet art som er på vandring før beitesesongen er derfor ingen garanti for skadereduksjon i påfølgende beitesesong. Dersom formålet er å forebygge skade på beitedyr i beitesesongen er skadefelling et langt mer målrettet virkemiddel. Lisensfelling er et verktøy for å redusere bestanden. Det er ikke slik at man til enhver tid skal ha igjen dyr på lisensfellingkvota i tilfelle det vandrer inn nye dyr. Når nemndene vedtar en utvidelse av lisensfellingkvoten for å ha muligheten til å kunne skyte dyr som kan komme til å vandre inn i beiteområdene i forkant av beitesesongen, framstår dette kun som et påskudd for å kunne skyte så mange ulver som mulig, og slik fremme egen agenda.

Om utvidelse av lisensfellingsperioden

En utvidelse av lisensfellingsperioden vil i praksis føre til at det kan jaktes på ulv utenfor ulvesonen hele året. Først gjennom lisensjakt i den utvidede lisensfellingsperioden, og så gjennom skadefellingsjakt som iverksettes med ekstremt lav terskel fra 1. mai til slutten av september, når beitedyrene er på innmarks- og utmarksbeite. Dette er ikke ansvarlig forvaltning av en kritisk truet dyreart som Norge har både nasjonale og internasjonale forpliktelser for å ta vare på.

Jakttiden på ulv har heller ikke vært en begrensende faktor i lisensjakten. En utvidet jakttid utenfor ulvesonen vil heller ikke forsterke effektiviteten av lisensjakten, da individ utenfor sonen som oftest er på vandring og vil forflytte seg over store avstander. Dersom skadeforebygging er formålet, må det brukes andre, mer målrettede virkemidler, som skadefelling. En utvidelse av jakttiden bryter også med viktige dyreetiske hensyn og prinsippet om yngletidsfredning; parringstid, valpers mulighet for overlevelse om en eller begge foreldre dyr dør, og mulig felling av høydrektige tisper.

En forlenget jakttid utenfor sonen vil også bidra til å øke sjansen for at viktige genetiske individ blir skutt. Den norske ulvebestanden avhenger av genetisk viktige innvandrere for å sikre overlevelse på lang sikt, slik Norge er forpliktet til. Disse innvandrerne vil med stor sannsynlighet bevege seg utenfor den minimale ulvesonen i Norge. Gentesting og kartlegging av hvor individet kommer fra må iverksettes før eventuell lisensjakt iverksettes.

Om nemndenes rolle og rolleforståelse

Rovviltforskriften sier at hver forvaltningsregion skal ha en rovviltnemnd som har hovedansvaret for forvaltningen av gaupe, jerv, bjørn og ulv. Videre sier forskriften at rovviltnemnda er et statlig viltorgan som skal utøve Stortingets og regjeringens føringer i rovviltpolitikken, og som er underlagt Klima- og miljødepartementets instruksjons- og organisasjonsmyndighet. Rovviltnemndene skal arbeide innenfor rammene av Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven, rovviltforlikene av 2004 og 2011 og den todelte målsettingen om å sikre både levedyktige bestander av rovvilt og beitenæring i Norge.

Rovviltnemndene i region 4 og 5 viser en fullstendig mangel på rolleforståelse med kvotevedtaket som ble fattet 29.01.2019. Tidligere vedtak fra både disse og andre nemnder peker i samme retning. De siste årene har for eksempel rovviltnemnda i region 5 ignorert de faglige tilrådingene fra sekretariatet i alle sakene (seks av seks vedtak siden 2014) som gjelder kvotefastsettelse for lisensjakt av jerv. I samtlige av disse seks sakene har rovviltnemnda økt kvoten fra det sekretariatet har anbefalt. Når det gjelder lisensfellingskvote for ynglende ulv (som har vært aktuelt de siste tre årene) har den samme nemnda, sammen med rovviltnemnda i region 4 (Oslo, Akershus, Østfold) sett bort fra sekretariatenes tilråding to av tre ganger. De siste to årene har nemnda foreslått en økning av sekretariatenes forslag til kvote med henholdsvis 8 (i 2017) og 17 (i 2018) dyr, tilsvarende 1 og 3 flokker. De samme tendensene er tydelige i flere av de andre rovviltnemndene, der nemndene ofte øker kvotene for lisensfelling og kvotejakt fra sekretariatenes anbefalinger

Rovviltnemndene har fått krass kritikk fra forskere og fagmiljøer, og til dels også Klima- og miljødepartementet, om at de ikke ivaretar den rollen, og følger opp det forvaltningsoppdraget, de har fått. NINAs rapport [Evaluering av regional rovviltforvaltning](#) som ble utarbeidet i 2016 på oppdrag fra Miljødirektoratet som en oppfølging av rovviltforliket i 2011, konkluderer helt tydelig med at rovviltnemndene ser seg selv om ombud for beitenæringa mer enn et helhetlig forvaltningsorgan. Nemndsmedlemmene unnlater samtidig bevisst å ikke ta hensyn til den todelte målsettingen de er satt til å forvalte.

Noen eksempler fra rapporten:

Side 172:

Det er en utbredt oppfatning blant nemndsmedlemmene at de såkalte «verneinteressene» er ivare tatt gjennom bestandsmålene. Vernet av rovdyr er dermed sikret gjennom nasjonal politikk – en politikk som beitenæringene må bære hele belastningen med. Dessuten har verneinteressene Bern-konvensjonen og Naturmangfoldloven på sin side. Når også Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet, som er de som virkelig har makt i norsk rovviltforvaltning, står på naturvernets side, står beitebrukeren over for en mektig allianse, mener mange nemndsmedlemmer. I dette perspektivet har rovdyra og naturvernet alt seiret, og nemndenes fokus bør ligge på beitenæringenes problemer.

Side 165:

[...] i tillegg er det et klart inntrykk [...] at de fleste nemndene har medlemmer – ofte ledere – som har god kontakt med landbruket og dets organisasjoner, og at nemndenes etablerte «verdensbilde» og tilgjengelige virkemidler i betydelig grad er innrettet mot å avdempe landbrukets problemer. De nemndene som har lagt seg på en aktiv linje i forhold til den nasjonale rovviltpolitikken, har også diskusjoner som er av stor interesse for landbruksorganisasjonene, blant annet fordi initiativ fra disse nemndene oftest har handlet om behovet for å komme beitenæring og utmarksnæring ellers i møte.

Side 6:

Det er [...] ikke tvil om at nemndenes sammensetning påvirker det «allmennpolitiske skjønn» de utøver, selv innenfor et avgrenset mandat. Når noen nemnder også tøyser dette mandatet, er det desto tydeligere at de beveger seg i en retning som er preget av nemndsmedlemmenes bakgrunn både politisk og i forhold til næringene. Det innebærer at å øke nemndenes handlingsrom, slik både toneangivende nemndsmedlemmer og noen interesseorganisasjoner går inn for, vil være konflikt drivende om det medfører myndighet til å øke uttak av rovdyr, eller på andre måter driver forvaltningen i en retning som kan oppfattes som negativ for «viktige samfunnsinteresser» (jfr. Rovviltforskriftens formålsparagraf). Det er ikke bare naturvernorganisasjonenes medlemmer og internasjonale konvensjoner som representerer slike samfunnsinteresser, men alle norske borgere som ønsker bestander av store rovdyr i norsk natur.

Det seneste vedtaket av 29.01.2019, hvor nemndene øker kvoten på et totalfredet dyr også når de i forkant har fått klar beskjed fra både departementet og sekretariatet om at dette ligger utenfor deres myndighet, illustrerer med all tydelighet at dagens system med regionale rovvilt nemnder ikke fungerer etter hensikten. Nemndenes ekspanderende praksis og manglende forståelse av sin egen rolle som forvaltningsorgan undergraver vanlige demokratiske prosesser, skaper uforutsigbarhet, og nører opp under en allerede betent konflikt. Nemndenes rolle bør være å finne levelige kompromisser som ivaretar hensynet til både rovdyr og beitenæring, og å innta en forsonende og konfliktdempende rolle i samfunnsdebatten.

WWF Verdens naturfond mener på bakgrunn av dette at nemndene har utspilt sin rolle og bør legges ned.

For WWF Verdens naturfond

Ingrid Lomelde (sign.)
miljøpolitisk leder